

Szanowni Państwo,

Zamieszczony poniżej Wzór sylabusu wypełniony został zgodnie ze wskazówkami Państwowej Komisji Akredytacyjnej. Uprzejmie prosimy o dostosowanie Programu prowadzonego przez Państwa przedmiotu – wzór przewiduje treści wariantowe w zależności od rodzaju zajęć.

WSZECHNICA POLSKA					
—————SZKOŁA WYŻSZA—————					
TOWARZYSTWA WIEDZY Powszechnej w Warszawie					
PROGRAM PRZEDMIOTU					
Nazwa kierunku i specjalności:	Bezpieczeństwo narodowe				
Przedmioty wprowadzające wraz z wymaganiami wstępnymi	Przedmiot wykorzystuje treści przedmiotów: ... oraz ...; przygotowuje do przedmiotu				
Nazwa przedmiotu:	Teoria bezpieczeństwa				
Rodzaj przedmiotu:	obowiązkowy				
Realizacja w semestrze:	☒ I ☐ II	☐ III ☐ IV	☐ V ☐ VI		
Osoby prowadzące:	Stopień naukowy, tytuł naukowy:	Imię:		Nazwisko:	
	- wykłady prof. dr hab. - ćwiczenia mgr	y x		Y X	
Wymiar godzin	stacjonarne	Tryb studiów:	☒	☒	ECTS
	wykłady - 20 ćwiczenia - 30 niestacjonarne wykłady - 10 ćwiczenia - 20		stacjonarny	niestacjonarny	5 wykłady - 2 ćwiczenia - 3

<p>Założenia i cele przedmiotu:</p>	<p>Cele:</p> <p>Zapoznanie studentów z podstawami teorii bezpieczeństwa na gruncie nauk społecznych jako wiedzy ukierunkowanej na istnienie, przetrwanie, całość, tożsamość, posiadanie i pewność rozwoju jednostki, grupy społecznej lub państwa - w środowisku wewnątrzpaństwowym i międzynarodowym. Poznanie i zrozumienie podstawowych kategorii bezpieczeństwa. Nabycie umiejętności opisu i interpretacji zjawisk towarzyszących bezpieczeństwu w skali narodowej i międzynarodowej jako dynamicznym procesom społecznym. Zapoznanie z dynamiką i czynnikami ewolucji zagrożeń bezpieczeństwa narodowego oraz tendencjami i uwarunkowaniami redefinicji bezpieczeństwa po zakończeniu „zimnej wojny”. Poznanie różnych punktów widzenia bezpieczeństwa w skali narodowej i międzynarodowej. Ukazanie aktualnego stanu teorii bezpieczeństwa w Polsce i na świecie, omówienie sporów teoretycznych i metodologicznych. Wprowadzenie w tendencje ewolucji działań na rzecz bezpieczeństwa międzynarodowego.</p> <p>Student powinien:</p> <p>Znać: podstawowe terminy z zakresu bezpieczeństwa, typy bezpieczeństwa, czynniki warunkujące określony stan bezpieczeństwa, założenia teoretyczne wybranych systemów politycznych bezpieczeństwa, funkcje i zadania państwa, organów administracji i obywateli w kształtowaniu bezpieczeństwa.</p> <p>Rozumieć: istotę bezpieczeństwa i jego znaczenie do rozwoju personalnego, narodowego, regionalnego i globalnego we współczesnym świecie.</p> <p>Umieć stosować wiedzę do kształtowania bezpieczeństwa w działalności zawodowej.</p> <p>Efekty kształcenia - umiejętności i kompetencje: rozumienia kategorii bezpieczeństwa; opisu i interpretacji zjawisk towarzyszących bezpieczeństwu; analizy i oceny przyczynowo-skutkowej procesów zachodzących w obszarze bezpieczeństwa.</p> <p>W zajęciach bez bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego: umiejętności organizacji i prowadzenia pracy własnej oraz prezentacji jej wyników.</p>
<p>Metody dydaktyczne:</p>	<p>Wykłady z elementami konwersatorium i opisem przypadków; metody nauczania praktycznego: ćwiczenia; metoda sytuacyjna; dyskusja; praca z książką; analiza treści dokumentów.</p>
<p>Forma i warunki zaliczenia przedmiotu:</p>	<p>Egzamin</p> <p>Ocena końcowa z przedmiotu będzie określona na podstawie efektów aktywności studenta:</p> <p>* aktywność podczas zajęć: 25%</p> <p>Od studentów wymagam uczestnictwa w wykładach i ćwiczeniach. Nieobecność na 2 wykładach i 2 ćwiczeniach bez wcześniejszego przyzwolenia lub zwolnienia lekarskiego skutkuje nie zaliczeniem przedmiotu, bez względu na uzyskane oceny. Zarówno w wykładach jak i w ćwiczeniach przewiduję aktywizowanie studentów do odpowiedzi na pytania i wygłoszenia komentarzy sondujących opanowanie materiału, umiejętności argumentowania i myślenia. Od studentów będę wymagał przygotowania kilku ustnych wystąpień popartych prezentacjami Microsoft PowerPoint - ppt.</p>

*** napisania jednej pracy pisemnej (eseju) o objętości 7 stron: 30%**

Temat: „Wielowymiarowość współczesnego bezpieczeństwa”. **Termin złożenia opracowania: 28 czerwca 2011.** Opóźnienie będzie skutkowało zmniejszeniem oceny o 1/3 stopnia za dzień.

*** ustny egzamin końcowy [w terminie sesji egzaminacyjnej]: 45%**

OSTRZEŻENIE: *Studenci, którzy opuszczą więcej niż trzy wykłady i dwa ćwiczenia bez wcześniejszej zgody albo nie przedstawią zwolnienia lekarskiego albo nie zaliczą pracy pisemnej lub ćwiczeń – nie otrzymają zaliczenia przedmiotu. Nie będzie żadnych wyjątków.*

Warunki i formy zaliczenia przedmiotu:

Uczestnictwo studenta we wszystkich ćwiczeniach, złożenie pracy pisemnej w terminie. Przygotowywanie się do zajęć na podstawie podanej literatury i materiałów źródłowych. W przypadku nieobecności studiumy zobowiązani są do rozliczenia się z treściami merytorycznymi, w formie ustnej lub pisemnej na ocenę w godzinach konsultacji.

Forma zaliczenia: Zaliczenie ćwiczeń na ocenę (5; 4,5; 4; 3,5; 3), która jest średnią ocen z kolokwium, oceny z przygotowania się do omawianych zagadnień, oceny z aktywności na zajęciach, egzamin (ustny).

TEMATY PRAC PISEMNYCH DO WYBORU:

1. Istota bezpieczeństwa narodowego i poszerzanie jego zakresu.
2. Wielowymiarowość współczesnego bezpieczeństwa
3. Bezpieczeństwo wewnętrzne: nowy paradygmat.

ZAGADNIENIA EGZAMINACYJNE

1. Jakie zależności występują między „wiedzą”, „nauką” i „praktyką”?
2. Scharakteryzować przedmiot badań nauki o bezpieczeństwie.
3. Wyjaśnić ogólne rozumienie (pojęcie) bezpieczeństwa.
4. Jakie relacje występują między bezpieczeństwem, zagrożeniami i wyzwaniem?
5. Przedstawić kryteria podziałów i typologię (rodzaje) bezpieczeństwa.
6. Scharakteryzować pojęcie „przedmioty bezpieczeństwa”.
7. Wyjaśnić pojęcie „podmioty bezpieczeństwa”.
8. Czego dotyczy pojęcie „relacje i treści relacji bezpieczeństwa”?
9. Przedstawić tradycyjne ujęcie wymiaru przedmiotowego (zakresu) bezpieczeństwa.
10. Scharakteryzować wymiar funkcjonalny (procesualny) bezpieczeństwa.
11. Wyjaśnić pojęcie „polityka bezpieczeństwa” jako jednego z aspektów praktycznych bezpieczeństwa i wymienić jej podstawowe procesy.
12. Scharakteryzować etapy tworzenia nauki o bezpieczeństwie.
13. Scharakteryzować realistyczny pogląd na bezpieczeństwo.
14. Scharakteryzować liberalne teorie bezpieczeństwa międzynarodowego.
15. Wyjaśnić logikę koncepcji bezpieczeństwa zbiorowego, wszechstronnego i kooperatywnego.
16. Scharakteryzować podejście do bezpieczeństwa w teoriach postpozytywistycznych.
17. Wyjaśnić pojęcie „bezpieczeństwo narodowe”.
18. Wyjaśnić pojęcie „bezpieczeństwo międzynarodowe”.
19. Scharakteryzować pojęcie bezpieczeństwa militarnego.
20. Scharakteryzować pojęcie bezpieczeństwa politycznego.
21. Scharakteryzować pojęcie bezpieczeństwa ekonomicznego.

22. Scharakteryzować pojęcie bezpieczeństwa ekologicznego.
23. Scharakteryzować pojęcie bezpieczeństwa społeczno-kulturowego.
24. Wyjaśnić wpływ globalizacji na bezpieczeństwo.
25. Wyjaśnić pojęcie „kultura bezpieczeństwa”.

Inny wariant:

ĆWICZENIA:

Przedmiot kończy się zaliczeniem z oceną. Ocena końcowa wystawiana jest zgodnie z systemem punktowym wg Systemu ECTS. Próg uzyskania zaliczenia to 50% - poniżej progu student nie uzyskuje zaliczenia. Suma punktów możliwych do zdobycia podczas zajęć wynosi 100 w tym:

40 punktów – aktywność

60 punktów – kolokwium (zaliczenie pisemne – test z pytaniami otwartymi; min. 30 punktów na zaliczenie)

Ocena końcowa zostanie ustalona na podstawie sumarycznej ilości punktów:

0 - 49 pkt.: ocena 2,0

50 - 60 pkt.: ocena 3,0

61 - 70 pkt.: ocena 3,5

71 - 80 pkt.: ocena 4,0

81 - 90 pkt.: ocena 4,5

91-100 pkt.: ocena 5,0

KONWERSATORIUM:

Zaliczenie konwersatorium (w formie ustnej) na koniec semestru, w trakcie ostatnich zajęć konwersatoryjnych w dniu 16.12.2011r.

Na zaliczenie złożą się dwa pytania:

1. Na tematy ogólne zawarte w literaturze przedmiotu.
2. Na tematy związane z aktualnie toczącymi się problemami bezpieczeństwa, przedstawianych na zajęciach.

Ocena uzależniona będzie od znajomości problematyki wykładów i zalecanej obowiązkowej literatury.

PROJEKT:

Prezentacja pracy (referatu) na forum grupy do 19.12.2011r.

Format referatu: 10 tys. znaków ze spacjami.

Najlepiej: podać pełen opis wymogów dla pracy pisemnej!

Szanowni Państwo

Rzecz w tym, aby na podstawie zagadnień, tematów prac i pytań można było ocenić, czy zostały zrealizowane efekty kształcenia z przedmiotu.

Treści programowe:

1. Zarys teorii bezpieczeństwa. 2 godz. WYKŁAD

- 1) Istota i zakres pojęciowy teorii bezpieczeństwa.
- 2) Przedmiot badań bezpieczeństwa.
- 3) Typologia bezpieczeństwa.

Można podać literaturę – zasadnicza książka, rozdział, strony: od – do.

2. Bezpieczeństwo jako zjawisko społeczne i kategoria teorii stosunków międzynarodowych. 2 godz. WYKŁAD E-learning

- 1) Rola i miejsce bezpieczeństwa w życiu człowieka i społeczeństwa.
- 2) Założenia bezpieczeństwa podmiotowego.
- 3) Założenia bezpieczeństwa przedmiotowego.
- 4) Wojna, pokój i bezpieczeństwo w stosunkach między państwami.

3. Podstawowe kategorie teorii bezpieczeństwa. 2 godz. WYKŁAD E-learning

- 1) Interpretacja i rozumienie podstawowych pojęć: jednostka, naród, społeczeństwo, państwo, cywilizacja i kultura, istnienie, przetrwanie, całość, tożsamość, posiadanie, pewność rozwoju, wartości konstytucyjne, interesy, szanse, wyzwania, ryzyka, zagrożenia, kryzys, konflikt, stosunki międzynarodowe, stosunki sąsiedzkie, bezpieczeństwo narodowe, bezpieczeństwo międzynarodowe, polityka bezpieczeństwa, aktorzy, instrumenty, ład międzynarodowy
- 2) Współczesne dylematy bezpieczeństwa

4 Uwarunkowania bezpieczeństwa jednostki. 2 godz. ĆWICZENIE E-learning

- 1) Wybrane założenia umowy społecznej, jako warunek bezpieczeństwa personalnego
- 2) Prawa człowieka podstawą bezpieczeństwa personalnego
- 3) Bezpieczeństwo jednostki w świecie globalnym

5. Czynniki ewolucji bezpieczeństwa państw i systemów

Międzynarodowych. 2 godz. WYKŁAD

- 1) Wpływ rewolucji naukowo-technicznej.
- 2) Ideologiczne i religijne aspekty bezpieczeństwa.
- 3) Delegalizacja wojny napastniczej i międzynarodowa kontrola zbrojeń.
- 4) Wzrost roli i znaczenia podmiotów pozarządowych w kształtowaniu bezpieczeństwa.

6. Bezpieczeństwo międzynarodowe. 2 godz. ĆWICZENIE

- 1) Kryteria bezpieczeństwa państwa.
- 2) Charakterystyka bezpieczeństwa międzynarodowego.
- 3) Instytucje bezpieczeństwa międzynarodowego.

7. Bezpieczeństwo w teorii stosunków międzynarodowych. 2 godz. WYKŁAD

- 1) Istota stosunków międzynarodowych w kształtowaniu bezpieczeństwa.
- 2) Wybrane teorie stosunków międzynarodowych w kształtowaniu bezpieczeństwa (geopolityka, liberalizm, realizm, neomarksizm, teorie systemowe, teorie psychologiczne, teorie kulturowe).

8. Doktrynalne i instytucjonalne założenia bezpieczeństwa. 2 godz. ĆWICZENIE

- 1) Prawne podstawy bezpieczeństwa międzynarodowego.
- 2) Sojusze i wspólnoty bezpieczeństwa (NATO i UE).
- 3) Systemy bezpieczeństwa zbiorowego (ONZ i OBWE).
- 4) Kontrola i redukcja zbrojeń.

9. Społeczno-ekonomiczne i ekologiczne aspekty bezpieczeństwa. 2 godz. WYKŁAD

- 1) Gospodarcze podstawy bezpieczeństwa państwa.
- 2) Bezpieczeństwo energetyczne państwa. Instrumenty polityki energetycznej.
- 3) Bezpieczeństwo społeczne w państwie oraz państwa a koncepcja bezpieczeństwa ludzkiego (human security).
- 4) Sprzężenia problemów ekologicznych i bezpieczeństwa.

10. Demograficzne i kulturowe czynniki bezpieczeństwa. 2 godz. ĆWICZENIE

- 1) Rola ludności w rozwoju państw i bezpieczeństwa.
- 2) Wpływ depopulacji i migracji na problemy bezpieczeństwa narodowego.
- 3) Bezpieczeństwo w obszarze kultury duchowej oraz kultury materialnej.
- 4) Utrzymanie tożsamości narodowej.

11. Bezpieczeństwo militarne. 2 godz. ĆWICZENIE

- 1) Siła militarna w stosunkach międzynarodowych i jej instrumenty.
- 2) Istota, typologia i dynamika sporów i konfliktów międzynarodowych. Teorie przyczyn wojen.
- 3) Zmienny charakter konfliktów zbrojnych i wojen.
- 4) Ewolucja sposobów regulowania sporów i konfliktów międzynarodowych.

12. Bezpieczeństwo w perspektywie głównych orientacji teoretyczno-metodologicznych. 2 godz. WYKŁAD

- 1) Ujęcia: realistyczne, liberalne (idealistyczne), instytucjonalne, postmodernistyczne w nauce o bezpieczeństwie.
- 2) Podejścia alternatywne, w tym bezpieczeństwo ludzkie. Szkoły angielska i kopenhaska.

13. Podstawy polityczne bezpieczeństwa narodowego. 2 godz. ĆWICZENIE

- 1) Pojęcie bezpieczeństwa politycznego. Znaczenie bezpieczeństwa władzy i polityki.
- 2) Zagrożenia wewnętrzne i zewnętrzne w sferze politycznej.
- 3) Mechanizmy zapewnienia bezpieczeństwa politycznego obywatela, społeczeństwa i państwa .

14. Prognoza rozwoju bezpieczeństwa. 2 godz. PRACA WŁASNA. Esej, referat – tematy do wyboru lub jeden temat

- 1) Założenia bezpieczeństwa uniwersalistycznego.
- 2) Ogólnoeuropejskie założenia bezpieczeństwa.
- 3) Euroatlantyckie założenia bezpieczeństwa.

15. Terroryzm we współczesnym świecie. 2 godz. WYKŁAD, 2 godz. ĆWICZENIE

- 1) Geneza i ewolucja terroryzmu.
- 2) Terroryzm na początku XXI wieku.
- 3) Założenia zwalczania terroryzmu.

<p>Literatura podstawowa:</p>	<p>Nie za dużo! 2-5 pozycji.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Baylis J., Smith S., <i>Globalizacja polityki światowej</i>, Wyd.UJ, Kraków 2008. 2. Baylis J., Wirtz J., Gray C. S., Cohen E., <i>Strategia we współczesnym świecie. Wprowadzenie do studiów strategicznych</i>, Wydawnictwo UJ, Kraków 2009. 3. <i>Bezpieczeństwo międzynarodowe. Przegląd aktualnego stanu, Teoria i praktyka</i>, red. K. Żukrowska, Wydawnictwo IUSafTAX, Warszawa 2011. 4. Nowakowski Z., <i>Bezpieczeństwo państwa w koncepcjach programowych partii parlamentarnych w Polsce po 1989 roku</i>, Towarzystwo Naukowe Powszechne, Warszawa 2009. 5. Nowakowski Z., Szafran H., Szafran R., <i>Bezpieczeństwo w XXI wieku. Strategie bezpieczeństwa narodowego Polski i wybranych państw</i>, Politechnika Rzeszowska i WSIZiA w Warszawie, Rzeszów 2009. 6. Wojtaszyk K., Materska-Sosnowska A., red. nauk.: <i>Bezpieczeństwo państwa</i>, Warszawa 2009. 7. <i>Wstęp do teorii polityki zagranicznej państwa</i>, red. R. Zięba, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2005. 8. Ziarko J., <i>Uwagi o przedmiocie nauki o bezpieczeństwie</i>, „Problemy Bezpieczeństwa” 2007, nr 1 (I), s. 9-22. 9. Zięba R., <i>Teoria ogólna bezpieczeństwa państwa w stosunkach międzynarodowych</i>, [w:] <i>Stosunki międzynarodowe w XXI wieku. Księga jubileuszowa z okazji 30-lecia Instytutu Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego</i>, praca zb. pod red. E. Haliżaka, R. Kuźniara, G. Michałowskiej, S. Parzymiesa, J. Simonidesa, R. Zięby, Wdawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2006, s. 935-953. 10. Zięba R., <i>Wprowadzenie. Pozimnowojenny paradygmat bezpieczeństwa międzynarodowego</i> [w:] <i>Bezpieczeństwo międzynarodowe po zimnej wojnie</i>, red. R. Zięba, Wydawnictwo Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2008, s. 15-60.
<p>Literatura uzupełniająca:</p>	<p>Nie za dużo! 5-7 pozycji.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Bezpieczeństwo międzynarodowe czasu przemian. Zagrożenia – Koncepcje – Instytucje</i>, red. R. Kuźniar, Z. Lachowski, Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, Warszawa 2003. 2. <i>Bezpieczeństwo międzynarodowe. Teoria i praktyka</i>, red. K. Żukrowska, M. Gracik, SGH, Warszawa 2006. 3. <i>Bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe u schyłku XX wieku</i>, red. D.B. Bobrow, E. Haliżak, R. Zięba. Uniwersytet Warszawski. Instytut Stosunków Międzynarodowych. Fundacja Studiów Międzynarodowych, Warszawa 1997. 4. <i>Bezpieczeństwo w stosunkach międzynarodowych, materiały do studiowania</i>, red. A. Ciupiński, H. Bińkowski, A. Legucka, AON, Warszawa 2003. 5. Czaja J., red. nauk., <i>Euroatlantycka przestrzeń bezpieczeństwa</i>, AON, Warszawa 2005. 6. Dębski S., Górska-Winter B., red. nauk., <i>Kryteria bezpieczeństwa międzynarodowego państwa</i>, PISM, Warszawa 2003. 7. Ficoń K., <i>Inżynieria zarządzania kryzysowego. Podejście systemowe</i>, Warszawa 2007. 8. Joseph S. Nye jr., <i>Konflikty międzynarodowe. Wprowadzenie do teorii i historii</i>, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2009. 9. Koziej S., <i>Między piekłem a rajem: szare bezpieczeństwo na progu XXI wieku</i>, Toruń 2006. 10. Kuźniar R., red. nauk.: <i>Porządek międzynarodowy u progu XXI wieku</i>, UW, Warszawa 2005. 12. <i>Polityka zagraniczna Polski po wstąpieniu do NATO i Unii Europejskiej. Problemy tożsamości i adaptacji</i>, red. nauk. S. Bieleń, Difin, Warszawa 2010. 13. <i>Polska polityka bezpieczeństwa 1989-2000</i>, red. R. Kuźniar, Wydawnictwo Naukowe „SCHOLAR”, Warszawa 2001. 14. Rotfeld A.D., <i>Polska w niepewnym świecie</i>, Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, Warszawa 2006.

Źródła prawa:	<ol style="list-style-type: none">1. Ustawa z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 1967 r. Nr 44, poz. 220).2. Ustawa z dnia 23 sierpnia 2001 r. o organizowaniu zadań na rzecz obronności państwa realizowanych przez przedsiębiorców (Dz.U.2001.122.1320).3. Ustawa z dnia 12 września 2002 r. o zmianie ustawy o organizowaniu zadań na rzecz obronności państwa realizowanych przez przedsiębiorców (Dz.U. z dnia 14 listopada 2002 r.).4. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli wykonywania zadań obronnych (Dz.U.2004.16.151).5. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie świadczeń osobistych i rzeczowych na rzecz obrony w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny (Dz.U. Nr 203 poz. 2081 z 2004 r. z późn. zm.).6. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 sierpnia 2004 r. w sprawie świadczeń rzeczowych na rzecz obrony w czasie pokoju (Dz.U. Nr 181 poz. 1872 z 2004 r. z późn. zm.).7. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 października 2004 r. w sprawie świadczeń osobistych na rzecz obrony w czasie pokoju (Dz.U. z 2004 r. Nr 229, poz. 2307).8. Ustawa z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. z dnia 20 października 2003 r. z późn. zm.)
----------------------	---

Skorelowano:

Prowadzący zajęcia:

Kierownik Katedry/Zakładu

dr hab. yY